

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0219/2012

27.6.2012

PRANEŠIMAS

dėl ES makroregioninių strategijų vystymo: šiuo metu taikoma praktika ir ateities perspektyvos, ypač Viduržemio jūros regione (2011/2179(INI))

Regioninės plėtros komitetas

Pranešėjas: François Alfonsi

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	13
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ.....	18
KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ	21
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI.....	25

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES makroregioninių strategijų vystymo: šiuo metu taikoma praktika ir ateities perspektyvos, ypač Viduržemio jūros regione (2011/2179(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio mėn. Komisijos priimtą 2007–2013 m. veiklos programą MED,
- atsižvelgdamas į 2007–2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės (EKPP) tarptautinio bendradarbiavimo programą „Viduržemio jūros baseinas“, kurią Komisija priėmė 2008 m. rugpjūčio 14 d.,
- atsižvelgdamas į 2010–2015 m. organizacijos *Arc Latin* strateginį planą „Organizuotas ir naujoviškas Viduržemio jūros regionas“,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos ir makroregionų vaidmens būsimoje sanglaudos politikoje¹,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 22 d. rezoliuciją dėl Europos kalnų regionų, salų ir retai gyvenamų vietovių ekonominio ir socialinio vystymo strategijos²,
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 9 d. Komisijos komunikatą „Penktosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos išvados. Sanglaudos politikos ateitis.“ (COM(2010) 0642),
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 8 d. Komisijos komunikatą „Europos Sąjungos strategija dėl Dunojaus regiono“ (COM(2010) 0715) ir į parengiamąjį veiksmų planą (SEC(2009) 0712/2), pridėtą prie strategijos,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. vasario 17 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos Dunojaus regiono strategijos įgyvendinimo³,
- atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 29 d. Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos asamblėjos (ARLEM) ataskaitą „Viduržemio jūros šalių sąjungos teritorinis aspektas. Rekomendacijos ateičiai“,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros pietų aspekto⁴,

---

¹ OL C 351E, 2011 12 2, p. 1.

² Priimti tekstai, P7_TA(2010) 0341.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2011) 0065.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2011) 0154.

- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 22 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES Baltijos jūros regiono strategijos (ESBJRS) įgyvendinimo (COM(2011) 0381),
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. birželio 23 d. rezoliuciją dėl 3 tikslo – teritorinio bendradarbiavimo uždavinio. Būsimosios pasienio regionų, tarpvalstybinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo darbotvarkės¹,
- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 23–24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose patvirtinama Europos Sąjungos strategija dėl Dunojaus regiono ir valstybės narės raginamos bendradarbiaujant su Komisija toliau rengti galimas būsimas makroregionines strategijas, visų pirma Adrijos ir Jonijos jūrų regionų,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 6 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkrečių Europos regioninės plėtros fondo paramos Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui nuostatų (COM(2011) 0611),
- atsižvelgdamas į nuomonę savo iniciatyva „Teritorinis bendradarbiavimas Viduržemio jūros baseine. Adrijos ir Jonijos jūrų makroregionas“, vienbalsiai priimtą 2011 m. spalio 11 d. įvykusiame Regionų komiteto posėdyje,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 10 d. Katanijoje surengto tarpinstitucinio forumo pirmininko galutinį pareiškimą tema „Senieji ir naujieji dalyviai besikeičiančiame Viduržemio jūros regione: gyventojų, regionų, vietos subjektų, vyriausybių ir viršnacionalinių institucijų vaidmuo įgyvendinant integruotą bendro vystymosi strategiją“,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo²,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. sausio 19 d. pareiškimą dėl Salų pakto, kaip oficialios Europos iniciatyvos, sudarymo³, taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 23 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (COM(2012) 0128),
- atsižvelgdamas į 2012 m. balandžio 30 d. 14-ame Adrijos ir Jonijos jūrų regiono tarybos posėdyje patvirtiną Belgrado deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Jūrų strategijos Atlanto vandenyno zonai kūrimas“ (COM(2011) 0782),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011) 0285.

² Priimti tekstai, P7_TA(2011) 0576.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2012) 0016.

- atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto bei Kultūros ir švietimo komiteto nuomones (A7–0219/2012),
- A. kadangi Baltijos jūros regiono makroregioninė strategija patvirtinta 2009 m. ir kadangi aptardama šią strategiją Komisija pabrėžė „tokie naujo bendradarbiavimo“ naudą (2011 m. birželio 22 d. ataskaita, COM(2011) 0381);
  - B. kadangi 2011 m. balandžio 13 d. posėdžiavusi Taryba¹ paragino Komisiją vadovauti strateginiam Dunojaus regiono makroregioninės strategijos koordinavimui;
  - C. kadangi makroregioninės strategijos tikslas – Europoje pradėti įgyvendinti naują sanglaudos politikos sritį, siekiant užtikrinti vystymąsi teritoriniu pagrindu;
  - D. kadangi įgyvendinant biudžeto eilutę „techninė pagalba Baltijos jūros regionui“, kuriai Europos Parlamento iniciatyva pritarta priimant 2011 m. Sąjungos biudžetą, įrodyta, kad tokie asignavimai naudingi siekiant tinkamai vystyti makroregioninę strategiją;
  - E. kadangi Komisija siūlo didinti teritorinio bendradarbiavimo politikos tarpvalstybinį skirsnį, kad būtų remiama nauja makroregioninė politika²;
  - F. kadangi padaryta pažanga rengiant kelis makroregionų projektus, ir Komisija, kaip koordinatorė, turi padėti diegti tvarų valdymą ir nustatyti bendrus kriterijus bei išmatuojamus rodiklius, kad būtų galima įvertinti šių projektų tinkamumą;
  - G. kadangi Viduržemio jūros regionas atliko pagrindinę geopolitinį vaidmenį Europos istorijoje;
  - H. kadangi įvykus vadinamajam Arabų pavasariui išryškėjo strateginis abiejų Viduržemio jūros regiono pusių geografinių, politinių ir ekonominių ryšių potencialas;
  - I. kadangi bendradarbiavimas remiantis Barselonos procesu, Viduržemio jūros šalių sąjunga ar daugiašalio ar dvišalio bendradarbiavimo iniciatyvomis, kurios buvo įgyvendintos pagal ES priemones ir programas, pvz., MED ir EKPP, pagal ES kaimynystės politiką, buvo sėkmingas;
  - J. kadangi vyksta Viduržemio jūros šalių sąjungos raida ir didėja šios sąjungos galimybės tapti regiono varomąja jėga;
  - K. kadangi taikant makroregioninių strategijų metodą būtų galima priimti sprendimą dėl bendro projekto šioje Sąjungos ateičiai labai svarbioje teritorijoje, siekiant įveikti dabartinę krizę ir patenkinti visų Viduržemio jūros regiono kaimynių, visų pirma pietinės pakrantės šalių gyventojų, lūkesčius;
  - L. kadangi Viduržemio jūros regionas yra vientisas regionas – viena kultūros ir aplinkos teritorija, kuri dėl Viduržemio jūros regione vyraujančio klimato turi labai daug bendrų ypatumų ir prioritetų: jame tokie patys žemės ūkio produktai, daug atsinaujinančiųjų energijos išteklių, visų pirma saulės energijos, svarbus turizmas, tokia pati gaivalinių

---

¹ 8743/1/11 REV 1.

² (COM(2010)0642.

nelaimių (gaisrų, potvynių, žemės drebėjimų, vandens išteklių trūkumo) rizika ir tokia pati žmogaus elgsenos, visų pirma jūrų taršos, rizika;

- M. kadangi Viduržemio jūros regionas yra labai didelis – nuo rytų iki vakarų apima beveik 4 000 km – ir jame daug salų bei teritorijų, turinčių jūrų ir sausumos sienas su Šiaurės Afrika, ir kadangi reikia tobulinti platų jūrų kelių tinklą, leidžiantį vystyti prekybą mažinant su ja susijusį CO₂ poveikį;
- N. kadangi, nepaisant SESV 174 straipsnio, Europos Sąjungos institucijos dar nepriėmė nuolatinės strategijos, kurioje būtų atsižvelgiama į specialius salų poreikius, ir kadangi visapusiška Viduržemio jūros salų regionų prieiga prie Europos bendrosios rinkos ir jų geresnė integracija į ją galėtų geriausiai būti užtikrintos skiriant atitinkamus išteklius ir priimant integruotą izoliuotumo problemos sprendimo metodą, kartu pripažįstant struktūrinius trūkumus, su kuriais susiduria salų gyventojai transporto ir energetikos srityse;
- O. kadangi padaryta pažanga įgyvendinant Adrijos ir Jonijos jūrų makroregioninės strategijos pasiūlymą, pagrįstą ilga bendradarbiavimo ir solidarumo praktika vientisoje teritorijoje aplink Adrijos ir Jonijos jūras, remiamą aštuonių Adrijos ir Jonijos jūrų iniciatyvos valstybių narių, kurios savo palaikymą ne kartą išreiškė aštuonių užsienio reikalų ministrų pareiškimuose Ankonoje (2010 m.), Briuselyje (2011 m.) ir Belgrade (2012 m.);
- P. kadangi rengiant šį pranešimą įvyko susitikimai su daugeliu suinteresuotų regionų, Viduržemio jūros šalių sąjunga ir įvairiomis organizacijomis, dalyvaujančiomis įgyvendinant Europos Sąjungos teritorinio bendradarbiavimo politiką;

Makroregioninės strategijos bendrais bruožais

1. pritaria makroregioninių strategijų metodui, kuris įgyvendinant teritorinio bendradarbiavimo politiką taikomas tam pačiam gyvenamajam regionui priklausančioms teritorijoms: jūrų teritorijai, kalnų masyvai, upių baseinai; mano, kad makroregioninėmis strategijomis pradėtas naujas Europos teritorinio bendradarbiavimo etapas, taikant principą „iš apačios į viršų“ ir geriau panaudojant turimus išteklius plečiant bendradarbiavimą į vis kitas teritorijas; rekomenduoja, kad, siekiant aiškios Europos pridėtinės vertės, makroregioninėms strategijoms turėtų būti skiriama daugiau dėmesio Europos teritorinio bendradarbiavimo programoje, kuri 2013 m. turi būti sustiprinta;
2. mano, kad toks teritorinio bendradarbiavimo metodas yra naudingas, ypač tuomet, kai bėgant amžiams šios teritorijos buvo padalytos nustatant sienas, ir jį taikant gali būti palengvinta naujų valstybių narių ir jų regionų integracija;
3. mano, kad dėl bendro vaizdo, kurį galima susidaryti įgyvendinant makroregioninę strategiją, teritorinio bendradarbiavimo projektų ir Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) priemonės papildoma nauda būtų didesnė ir kad būtų didinama sąveika su pagrindinėmis Bendrijos strategijomis, pavyzdžiui, transeuropinių transporto tinklų ar integruotos jūrų politikos strategijomis; mano, kad dėl to taip pat būtų lengviau taikyti kitas Europos politikos priemones, pavyzdžiui, pasiūlytas EIB; mano, kad dėl tokių veiksmų ES politika tarptautiniu ir tarpregioniniu lygmeniu būtų geriau koordinuojama;

4. rekomenduoja makroregionines strategijas grįsti daugiapakopiu valdymu, užtikrinant vietos ir regioninių institucijų dalyvavimą, tiek į makroregioninių strategijų rengimo, tiek į įgyvendinimo procesą įtraukti kuo daugiau partnerių ir suinteresuotųjų subjektų, kaip antai pilietinės visuomenės, universitetų ir mokslinių tyrimų centrų atstovai, siekiant padidinti jų atsakomybę vietos ir regionų lygmenimis;
5. pabrėžia, kad makroregionai yra palanki aplinka įtraukti vietos politiniams ir nevyriausybiniais suinteresuotiesiems subjektams, kadangi juose puoselėjamas veiksmingų koordinavimo sistemų, kuriomis vadovaujantis lengviau taikyti principą „iš apačios į viršų“, vystymas siekiant užtikrinti prasmingą pilietinės visuomenės dalyvavimą politinių sprendimų priėmimo procese ir telkti esamas iniciatyvas ištekliams optimizuoti ir susijusiems veikėjams suburti;
6. mano, kad makroregioninė strategija gali būti naudinga nukreipiant Europos kaimynystės politiką ir (arba) pasirengimo narystei politiką į didesnę veiksmingumą;

Įgyvendinamos makroregioninės strategijos

7. palankiai vertina tai, kad, kaip įrodyta, Baltijos jūros regiono makroregionine strategija gali būti suteikta didelė nauda Europai; šioje strategijoje, kurią patvirtino Taryba, rėmė Komisija ir palaikė visi suinteresuoti nacionaliniai, regioniniai ar vietos subjektai, apibūdinta veiksmų programa ir aiškiai nustatyti prioritetai;
8. ragina šią strategiją (kiekvieną prioritetinę sritį) išsamiai įvertinti remiantis objektyviais kriterijais ir išmatuojamais rodikliais;
9. mano, kad siekiant užtikrinti visišką šios strategijos sėkmę būtina nuolat remti valdymo struktūrą, pradėdant ją taikyti vietos ir regioninės valdžios institucijoms, įtraukiant ją į būsimą 2014–2020 m. programavimą;
10. ragina Komisiją ir Tarybą visiškai remti veiksmus, kurių imtasi dėl Dunojaus baseino, – šie veiksmai taip pat turi būti nuolat vertinami ir stebimi;

Būsimos makroregioninės strategijos

11. siūlo Komisijai koordinuoti diskusijas ir derybas dėl būsimų makroregioninių strategijų; mano, kad turi būti nustatyti prioritetinės sritys, atsižvelgiant į nepakankamą įvairioms valstybėms narėms priklausančių, tačiau vienam gyvenamajam regionui priskiriamų Europos teritorijų bendradarbiavimą arba poreikį stiprinti esamą bendradarbiavimą; mano, kad baigus šias derybas turi būti parengtas neprivalomas preliminarus Europos makroregionų žemėlapis, išsamiai aptartas su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir regionais, kurį galima keisti atsižvelgiant į vietos pokyčius;
12. mano, kad makroekonominės strategijos turi būti geriau suderintos su finansavimu, veiksmingiau turi būti panaudojami esami išteklių ir koordinuojamos priemonės; mano, kad, nors tokioms strategijoms nereikalingas tolesnis finansavimas, institucinės priemonės ar reguliavimas, jų stebėsenos finansavimas skiriant techninės paramos asignavimus ir preliminariam vertinimui bei duomenų rinkimui skirtus asignavimus strategijų įgyvendinimo pradžia yra pagrįstas, ir kad įgyvendinant makroregioninę

strategiją turėtų būti remiami struktūriniai projektai, atsižvelgiant į 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą;

13. ragina Komisiją ir Tarybą atsižvelgti į ES makroregionines strategijas sprendžiant biudžeto paketų, pvz., sanglaudos ir struktūrinių fondų, mokslinių tyrimų ir plėtros ir, visų pirma, regionų bendradarbiavimo klausimus;
14. ragina veiklos programas glaudžiai priderinti prie atitinkamų makroregioninių strategijų prioritetų siekiant užtikrinti kuo geresnį tikslų ir priemonių koordinavimą;

Perspektyvos Viduržemio jūros regione

15. remia Viduržemio jūros baseino makroregioninės strategijos įgyvendinimą, siekiant parengti veiksmų planą, skirtą bendroms problemoms ir uždaviniams, kylantiems Viduržemio jūros regionams ir šalims, spręsti, ir organizuoti šios Europos plėtrai ir integracijai labai svarbios srities veiklą, ir ragina Tarybą ir Komisiją greitai imtis veiksmų šiuo klausimu;
16. mano, kad Viduržemio jūros regiono makroregionine strategija, kurią įgyvendinant dalyvauja Europos, nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, regioninės organizacijos, finansų įstaigos bei Viduržemio jūros baseino europinėje dalyje veikiančios nevyriausybines organizacijos (NVO) ir Viduržemio jūros šalių sąjunga, gali dalyvauti kaimyninės šalys ir (arba) narystei besirengiančios šalys, gali būti labai sustiprintas šiame regione vykdomo teritorinio bendradarbiavimo politinis ir veiklos aspektas; pabrėžia, kad svarbu naudotis dabartinių regioninių organizacijų patirtimi, esamais ištekliais ir pasiektais rezultatais;
17. pabrėžia, kad sukūrus Viduržemio jūros šalių makroregioną galėtų būti užtikrinta, jog skirtingos ES programos dėl Viduržemio jūros regiono papildytų viena kitą ir kad esamas finansavimas būtų panaudojamas kuo veiksmingiau, taip pat galėtų būti sukurta reali pridėtinė vertė konkreitiems Sąjungos Viduržemio jūros regionui skirtiems projektams ir įtrauktos atitinkamos trečiosios šalys bei regionai strategijos nustatymo etapu, šiuo tikslu pasinaudojant kaimynystės ir partnerystės priemone, visada griežtai laikantis teisinės valstybės principo ir gerbiant žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratiją, skatinant, jeigu reikia, principą „parama pagal pažangą“;
18. pabrėžia Viduržemio jūros regiono, kaip decentralizuotos bendradarbiavimo zonos, kuri peržengia griežtas geografines ribas, svarbą stiprinant tarpregioninį sprendimų priėmimą ir keičiantis gerąja praktika, ypač demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės, ekologijos, ekonominio vystymosi, ekologinio turizmo, taip pat kultūrinių, mokslinių tyrimų, švietimo, jaunimo ir sporto partnerysčių srityse; pabrėžia ypatingą švietimo – perėjimo prie demokratijos katalizatoriaus – svarbą;
19. mano, kad Viduržemio jūros makroregionas turi vystytis vadovaujantis tarptautiniais standartais dėl ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių, pirmiausia atsižvelgiant į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo;

20. ragina Tarybą, vykdant savo 2011 m. birželio 24 d. išvadas ir atsižvelgiant į suinteresuotųjų nacionalinio, regionų ir vietos lygmens teritorijų išreikštą valią, istorines sąsajas, tradicijas ir įgyvendinamas iniciatyvas, ateinančiais mėnesiais priimti Adrijos ir Jonijos makroregioninę jūrų strategiją, kad būtų konkrečiai imtasi pirmųjų veiksmų siekiant parengti Viduržemio jūros regiono makroregioninę strategiją;
21. pabrėžia, kad Adrijos ir Jonijos jūrų makroregioninė strategija yra svarbus Vakarų Balkanų teritorijų susitaikymo veiksnys ir ją įgyvendinant gali būti padedama šiems šalims siekti narystės ES;
22. pageidauja, kad Viduržemio jūros regiono vakarinėje ir rytinėje dalyse taip pat būtų sukurtos makroregioninės strategijos, į kurias būtų įtrauktas svarbus jūrų aspektas ir kuriose būtų atsižvelgiama į gausių Viduržemio jūros regiono pakrantės ir salų teritorijų ypatumus bei būtinybę jas vystyti; mano, kad tokiose būsimose strategijose turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys aplinkosaugai, biologinei įvairovei ir tvariam turizmui;
23. ragina Komisiją iš tiesų įgyvendinti SESV 174 straipsnį parengiant strateginį planą, siekiant įveikti salų teritorijų struktūrinės kliūtis ir užtikrinti sąlygas ekonomikos augimui ir veiksmingai socialinei ir teritorinei sanglaudai; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas visapusiškai šių teritorijų prieigai prie žemyno ir jų teritoriniam tęstinumui skiriant pakankamą finansavimą; ragina Komisiją toliau priimti priemones, kaip antai saloms skirtos *de minis* pagalbos ribos padidinimas, ypatingą dėmesį skiriant žemės ūkio, transporto ir žuvininkystės sektoriams, kurie padeda salų teritorijoms tapti vienodai konkurencingomis su žemyno teritorijomis, kad būtų sumažintas atotrūkis tarp skirtingai išsivysčiusių Europos regionų ir užtikrinta jų veiksminga integracija į bendrąją rinką;
24. tikisi, kad Komisija laikysis palankaus požiūrio į Viduržemio jūros regiono makroregioninės strategijos salų aspektą, ypač svarstant dėl valstybės pagalbos, kuri yra teisėta kompensacija kliūčių dėl izoliuotumo požiūriu, ir sanglaudos politiką bei mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką priderinant prie konkrečių salų poreikių, kad būtų padidinta integracija žemyninę Europą;
25. pabrėžia kultūros ir kūrybos sektorių, kaip vieno pagrindinių vystymosi ir darbo vietų kūrimo salų regionuose ramsčių, svarbą;
26. ragina Komisiją nustatyti, kokios priemonės reikalingos naujoms makroregioninėms iniciatyvoms, pvz., bandomiesiems projektams, Viduržemio jūros regiono vakarinėje ir rytinėje dalyse įvertinti ir pradėti įgyvendinti ;
27. pabrėžia, kad įgyvendinant pagrindinius Viduržemio jūros šalių makroregiono intervencijos klausimus dėmesys turėtų būti sutelktas į atitinkamus subregioninius bendradarbiavimo konkrečių projektų klausimais lygmenis ir turėtų būti atsižvelgiama į energijos tinklus, bendradarbiavimą mokslo srityje ir inovacijas, kultūrai skirtus tinklus, švietimą ir mokymą, turizmą, prekybą, aplinkosaugą, tvarų jūrų transportą, laivybos saugumą ir saugą, jūrų aplinkos apsaugą nuo taršos, peržvejojimą ir neteisėtą žvejybą sukuriant integruotą jūrinės veiklos duomenų teikimo ir stebėjimo sistemų tinklą, stiprinant gerą valdymą ir veiksmingą viešąjį administravimą, kad būtų skatinamas naujų darbo vietų kūrimas;

28. mano, kad koordinuojant šias tris makroregionines strategijas – Viduržemio jūros regiono vakarinės dalies, Adrijos ir Jonijos jūrų regiono ir Viduržemio jūros regiono rytinės dalies – bus galima vykdyti bendrą viso Viduržemio jūros baseino politiką, derinant su regioninių ir tarptautinių organizacijų bei ypač Viduržemio jūros šalių sąjungos nustatytais prioritetais, ir diegti geriausią patirtį, galinčią padėti siekti ES strategijoje nurodytų pažangaus ir tvaraus ekonomikos augimo tikslų;
29. mano, kad svarbu, ypač po Arabų pavasario įvykių, jog naujasis makroregionas prisidėtų prie naujos strategijos su trečiosiomis šalimis apibrėžimo siekiant tinkamai valdyti imigracijos srautus ir užtikrinti didesnio judumo teikiamą abipusę naudą, ir svarbu parengti strategiją, įgyvendinamą su trečiosiomis šalimis, kuria būtų kovojama su skurdu, skatinamas užimtumas ir sąžininga prekyba, taigi būtų prisidedama prie makroregiono stabilumo;
30. mano, kad atsižvelgiant į Viduržemio jūros regiono teritorijas, turinčias jūrų ir sausumos sienas su Šiaurės Afrika, makroregioninės strategijos iniciatyva būtų skatinama vystyti ES kaimynystės politikos pietinės dalies aspektą, suteikiant konkretų teritorinį aspektą, kaip didesnio veiksmingumo bei saugumo ir geresnės migrantų srautų kontrolės, taip pat teigiamo poveikio šių teritorijų ekonomikos našumui, garantą;
31. mano, kad įgyvendinant Viduržemio jūros makroregioninę strategiją turi būti koordinuojamos esamos ES lėšos, pirmiausia skirtos kaimynystės, sanglaudos ir teritorinio bendradarbiavimo politikai siekiant įgyvendinti projektus, pagal kuriuos būtų sprendžiami bendro pobūdžio uždaviniai, pvz., susiję su Europos ir Viduržemio jūros regiono kultūros paveldo apsauga ir puoselėjimu; primena, kad norint spręsti šiuos uždavinius svarbi koordinuojama ir darni pietinių šalių kaimynystės politika ir tinkamas Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) finansuojamų kultūros projektų indėlis;
32. pabrėžia kūrybos ir kultūros pramonės svarbą ir mano, kad šis ekonomikos sektorius atliks vis didesnį vaidmenį skatinant regiono ekonominį augimą ir užimtumą; ragina ypatingą dėmesį skirti kultūros ir akademinėms mainų programų įgyvendinimui, taip pat kultūros ir stabilaus turizmo sąsajų stiprinimui;
33. mano, kad kultūrinis turizmas gali daryti ypatingą poveikį Viduržemio jūros regionui – ir ekonominiu požiūriu, ir kaip abipusio pažinimo ir kultūrų savitarpio supratimo veiksnys;
34. pabrėžia, kad Viduržemio jūros makroregionas prisidėtų prie kultūrų dialogo ir praturtintų bendrą Europos Sąjungos kultūros paveldą, mobilizuotų pilietinę visuomenę ir taip paskatintų NVO ir Viduržemio jūros regiono tautas dalyvauti ES kultūros ir švietimo programose;
35. primena, kad demokratijai, taip pat socialiniam ir ekonominiam vystymuisi labai svarbus švietimas ir kad kovojant su jaunimo nedarbu svarbus profesinis lavinimas;
36. pabrėžia, jog atsižvelgiant į padėtį Viduržemio jūros makroregione ir į siekį motyvuoti jaunimą, ypač pietinėse šalyse, svarbu, kad būtų stiprinamas bendradarbiavimas jaunimo reikalų srityje skatinant įgyvendinti Europos programas ir užtikrinant sąveiką su Viduržemio jūros regiono jaunimo biuru;

37. pabrėžia, kad ypač daug dėmesio būtina skirti jauniems žmonėms, kadangi jie bus naujos kartos pagrindas ir darys didžiausią įtaką tam, kaip jų atitinkamos šalys pasitiks ateitį;
38. kad būtų galima skatinti mainų programas, dinamiškus mokslinius tyrimus, naujoves ir mokymąsi visą gyvenimą, rekomenduoja ateityje Viduržemio jūros makroregione kurti aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijų tinklus ir vystyti šio regiono švietimo infrastruktūrą, taip pat pašalinti studentų, mokymuose dalyvaujančių asmenų, jaunų savanorių, mokytojų, instruktorių, mokslininkų ir administracijos darbuotojų judėjimo kliūtis; pabrėžia, kad būtina gerinti mokymo ir mokslinių tyrimų kokybę šiems tinklams priklausančiose įstaigose adekvačiai finansuojant ir remiant programas „Tempus“ ir „Erasmus Mundus“, ypač atsižvelgiant į tai, kad Viduržemio jūros regione nedaug kas naudojami programa „Erasmus Mundus“;
39. mano, kad menininkų ir meno kūrinių judumas Europos ir Viduržemio jūros regiono zonoje trikdomas dėl daugybės kliūčių, kurios įvairiuose regionuose ir šalyse skiriasi ir kurios susijusios ne tik su sunkumais gaunant vizas, bet ir su nepakankamu menininkų statusu ir sąlygomis, su kuriomis jie susiduria kaip meno kūrinių kūrėjai, ypač pietinėse šalyse; mano, kad Viduržemio jūros makroregionas pasitarnautų skatinant abišali menininkų statuso pripažinimą, būtų sudarytos galimybės, kurios teigiamai paveiktų judumą, ir optimizuotas mokymo programų naudojimas, ryšių mezgimas ir laisvas kultūros veikėjų, menininkų ir meno kūrinių judėjimas;
40. ragina per kitą programavimo laikotarpį įgyvendinti Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Erasmus“, kuri būtų skirta tarptautiniam abipus Viduržemio jūros esančių šalių studentų judumui skatinti, taip pat Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Leonardo da Vinci“ jaunimui, pageidaujantiems pagal makroregioninę strategiją įgyti profesinį išsilavinimą užsienyje;
41. pabrėžia, kad būtina priimti priemones, skirtas kovoti su vis labiau įsigalinčia šio regiono protų nutekėjimo tendencija;
42. ragina maksimaliai išnaudoti Viduržemio jūros regiono istorinę, kultūrinę ir kalbų įvairovę, kuri yra inovacijų šaltinis, skatinantis kultūros ir kūrybos pramonę ir turizmo sektorių; ragina skatinti ir remti muziejų ir kultūros įstaigų bendradarbiavimą;
43. primena, kad Viduržemio jūrą supančiose šalyse ypač domimasi Europos kinu bei garso ir vaizdo produkcija ir kad tai toliau daro didelę įtaką kultūrų dialogui šiame regione – tai dalis dabartinio demokratinių pokyčių šiose visuomenėse etapo;
44. siūlo labiau bendradarbiauti ir stiprinti prekybą su trečiosiomis šalimis siekiant pagerinti Europos produkcijos padėtį pasaulinėje rinkoje, ypač Viduržemio jūros regione, ir taip skatinti kultūros mainus ir imtis naujų iniciatyvų, kurios būtų skirtos skatinti Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių dialogui ir demokratijos pažangai visame regione, pirmiausia atsižvelgiant į įsipareigojimus, prisiimtus per Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių kino konferenciją.
45. ragina susijusias valstybes narsu puoselėti bendradarbiavimo dvasią, atsiradusią rengiant šio pranešimo projektą, ir ragina ES Tarybai pirmininkausiantį Kiprą remti šį projektą, kad Komisija ir Taryba skubos tvarka galėtų priimti Viduržemio jūros šalių

makroregioninės strategijos veiksmų planą; taip pat pabrėžia tarpvyriausybinių ir tarpreregioninio bendradarbiavimo svarbą kuriant makroregioninę strategiją;

46. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Makroregionų kūrimas

2009 m. sukurtas Baltijos jūros makroregionas apima vientisą regioną, kurio tikslas – bendradarbiauti siekiant geriau išspręsti jame kylančias ekonomines ir aplinkos problemas. Šis bendradarbiavimas vykdomas pagal makroregioninę strategiją, skirtą jau vykdomam plataus masto sektorių bendradarbiavimui koordinuoti ir pagrįstą keturiais ramsčiais (aplinkos, gerovės, prieigos suteikimo bei saugumo) ir veiksmų planu, kuriame pateikiama penkiolika prioritetinių krypčių ir 80 pavyzdinių projektų.

Remiantis šia patirtimi numatyta vykdyti kitus projektus. Dėl vieno jų – Dunojaus makroregiono projekto – imtasi pirmųjų veiksmų. Kiti projektai planuojami. Atitinkamos institucijos, valstybės narės, regionai ir vietos institucijos panašias schemas tariasi parengti įvairiuose Europos makroregionuose, kurie yra panašūs: jiems priklauso bendra jūros erdvė, vienas kalnų masyvas, vienas upės baseinas ir pan.

Makroregioninės strategijos suteikia naujas galimybes įgyvendinti teritorinio bendradarbiavimo projektus, remiamus vykdant sanglaudos politiką. Šiomis strategijomis gali būti papildytos pagrindinės Bendrijos strategijos, pavyzdžiui, transeuropinių transporto tinklų arba integruotos jūrų politikos. Įgyvendinant jas galima geriau derinti regionines programas ir Europos Parlamento tikslus, nurodytus strategijoje „Europa 2020“.

2. Esama padėtis ir pirmasis keitimasis patirtimi

Makroregiono sąvoka atitinkamus dalyvius paskatino imtis veiksmų; pastebimas entuziazmas rodo, jog iš tikrųjų yra vilčių, kad ši nauja Europos viešosios politikos sritis bus įgyvendinta siekiant tikslo užtikrinti vystymąsi teritoriniu pagrindu. Tam yra objektyvių priežasčių (kaimyninių regionų tarpusavio priklausomumas), bet ir istorinių bei kultūrinių priežasčių, nes ištisus amžius šių gyvenamųjų regionų istorija buvo bendra. Šie seni ryšiai, kurie turi būti stiprinami ar kartais net atkuriami, yra tarpusavio bendradarbiavimo pagrindas. Taigi taikant makroregiono sąvoką plėtojama Europos idėja.

Komisija įsipareigojo dalyvauti įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją. Taryba 2011 m. balandžio 13 d. išvadose dėl Dunojaus makroregiono dar kartą paragino Komisiją „vadovauti strateginiam <...> koordinavimui“. Praktiškai tokią priemonę valdyti sudėtinga ir jai įgyvendinti reikia didelės techninės pagalbos. Regioninės politikos generalinis direktoratas šiuo metu negali prisiimti didesnių įsipareigojimų.

Praėjus informaciniam poveikiui iš tikrųjų gali kilti rizika, kad iš biudžeto bus finansuojami labai neaiškūs ir neveiksmingi darbai. Todėl buvo pasiūlyta taisyklė, vadinama „trijų ne“ taisykle: ne – naujoms finansinėms priemonėms, ne – naujai institucinei priemonei, ne – naujiems teisės aktams. Šią taisyklę Taryba pakeitė, balandžio 13 d. paraginusi taikyti „trijų taip“ taisyklę: taip – finansavimo papildomumui, taip – institucinių priemonių derinimui, taip – naujų projektų nustatymui. Iš tikrųjų šių argumentų tikslas – siekti suderinti veiksmus, kuriuos reikėtų suderinti prieš priimant sprendimą dėl būsimos 2014–2020 m. teritorinės

sanglaudos politikos reglamentų.

3. Makroregioninės strategijos papildoma nauda

Pagal Baltijos jūros regiono pavyzdį įgyvendinant makroregionines strategijas atsiranda kelios galimybės. Iš esmės galima sukurti tinkamą sanglaudos politikos bazinę sistemą ir skatinti sektorių bendradarbiavimą tame pačiame gyvenamajame regione. Pagal šią sistemą galima siekti didesnio papildomumo skiriant investicijas ir daryti įtaką atitinkamiems to paties Europos makroregiono kiekvieno regioninio vystymosi plano prioritetams, atsižvelgiant į bendrą padėtį ir faktiškai imantis bendrų veiksmų pagal integruotą metodą.

Kita šios strategijos nauda: taikant ją įvairios Europos Sąjungos paramos, ne tik sanglaudos politikai skiriamų asignavimų, poveikis gali būti didesnis ir naudojant paramą gali būti geriau bendradarbiaujama. Visų pirma paminėtinas Europos investicijų banko (EIB) atvejis. Taikant strategiją taip pat galima užtikrinti, kad regionų ir įvairių valstybių narių ištekliai būtų naudojami vienam tikslui siekti vykdant daugiapakopį valdymą. Tai abipuse nauda pagrįsta strategija, naudinga kiekvienai dalyvaujančiai šaliai.

Galiausiai makroregioninė strategija leidžia tinkamai atnaujinti dialogą ir palaikyti konkrečius naudingus santykius vykdant ES kaimynystės politiką.

4. Sunkumai, kuriuos reikia įveikti

Kiekviena makroregioninė strategija turi dvi plotmes: teritorinę (nustatoma tinkama teritorija, kurioje strategija taikoma) ir funkcinę (nustatomi prioritetai). Atitinkamos valdžios institucijos į veiklą turi būti įtraukiamos pradedant įgyvendinti su tokia strategija susijusius veiksmus. Taigi turi būti numatomas vienu–dveju metų pradinis etapas prieš makroregionui faktiškai pradedant veikti.

Makroregionų veiklai neturi trukdyti tarpvyriausybiniis valdymas, nors tarptautinis šios veiklos pobūdis reiškia, kad joje dalyvauja atitinkamos valstybės narės. Siekiant užtikrinti, kad tokie veiksmai būtų vykdomi Europos mastu ir kad jais būtų papildoma Europos Sąjungos regioninės plėtros politika, turi būti vykdomas tik daugiapakopis valdymas, visų pirma valdymas regionų lygmeniu.

Būsiami makroregionai ateityje negali būti kuriami spontaniškai. Dėl tokio kūrimo atsiranda netikrumas, trukdantis vykdyti nuoseklius veiksmus. Vis dėlto kiekvienas makroregionas turi būti kuriamas pagal principą „iš apačios į viršų“, remiantis faktiniais vietos dalyvių siekais.

Kad daugelis makroregioninėse strategijose numatytų projektų būtų tinkamai įgyvendinti, privalo dalyvauti kaimyniniai regionai. Šis dalyvavimas turi būti užtikrinamas vykdant teritorijų politiką, o ne užsienio politiką.

5. Svarstytinios priemonės

Makroregioninės strategijos turi būti plėtojamos vykdant bendras diskusijas, kad būtų galima išnagrinėti vietos problemas ir nebūtų įgyvendinami abejotini ar su greitais ir paprastais politiniais vertinimais susiję projektai. Turi būti parengtas *preliminarus Europos*

makroregionų žemėlapis, net jeigu jis bus neprivalomas ir galės būti keičiamas atsižvelgiant į vietos pokyčius.

Kuriant kiekvieną makroregioną būtinas pirminis etapas, per kurį atitinkami partneriai išnagrinėja klausimą, numatomos pirmosios strateginės kryptys, taip pat nustatomas būsimo valdymo pagrindas: arba paskiriama vadovaujanti valdžios institucija, arba sukuriama ETBG, arba vykdomas bendras valdymas tinkamai nustačius ir paskirsčius atsakomybę įvairioms valstybėms ar įvairiems regionams, arba taikoma bet kokia kita tvarka. Pagal Tarybos sprendimą Komisija yra faktinė institucija, vadovaujanti tokiam pirminiam etapui. Ji privalo turėti tokioms investicijoms būtinų žmogiškųjų ir finansinių išteklių.

Finansinės lėšos makroregionų bendradarbiavimui remti turi būti skirtos pagal sanglaudos politikos teritorinio bendradarbiavimo skirsnį. Tai sutampa su siekiu labai padidinti iš biudžeto skiriamas lėšas – tokį pageidavimą dėl 2014–2020 m. programavimo laikotarpio jau išreiškė Europos Parlamentas, taip pat palaikė Komisija, visų pirma penktojoje sanglaudos politikos ataskaitoje, kurioje rekomenduojama didinti tarpvalstybinį skirsnį.

Ši finansinė parama galėtų būti suteikiama kaip asignavimai, skirti techninei pagalbai tiek Komisijos vykdomam pirminiam etapui, tiek įgyvendinimo etapui, kurį vykdo pasibaigus pirminiam etapui atrinkta valdymo institucija.

Įgyvendinant prioritetinius projektus finansavimas gali būti papildomas, projektų konkursuose, vykdomuose pagal sanglaudos politikos veiklos programas, atrankos kriterijus siejant su makroregioninės strategijos prioritetais, kaip buvo daroma įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją.

6. Makroregioninės strategijos svarba Viduržemio jūros regione

Viduržemio jūros baseinui būdinga tokia pati gamta; visas jo pakrantėse esančias šalis sieja ta pati istorija ir kultūra. Europos pietinė dalis teikia didelių galimybių, kuriomis nebus galima pasinaudoti nekoordinuojant veiksmų ir nesusipažinus su bendra padėtimi, o tai padaryti galima rengiant makroregioninę strategiją.

Viduržemio jūros regionas yra labai didelis, todėl reikia apsvarstyti, kokiai makroregioninei priemonei turi būti teikiama pirmenybė. Viduržemio jūros regiono centrinės dalies šalys rengiasi įgyvendinti Adrijos ir Jonijos jūrų makroregiono projektą. Atsižvelgiant į derybas, vykdytas rengiant šį pranešimą, pasirinkti trys atskiri makroregionai: vienas – Viduržemio jūros regiono vakarinėje dalyje, kitas – šio regiono centrinėje dalyje (centrinės dalies projektas taip pat vadinamas Adrijos ir Jonijos jūrų projektu), trečias – Viduržemio jūros regiono rytinėje dalyje; nustatyta struktūrinė šių regionų koordinavimo priemonė.

Iš tikrųjų dėl Viduržemio jūros regionuose vyraujančio klimato (Viduržemio jūros klimatas) šių regionų ekotipai yra panašūs. Žemės ūkio produktai regiono šiaurėje, pietuose, rytuose ir vakaruose tokie patys; šie įvairūs produktai priklauso tai pačiai produktų linijai. Visur susiduriama su vienodomis aplinkos problemomis (pavyzdžiui, gaisrais). Labiausiai pasaulyje turistų lankomos Viduržemio jūros regiono šalys suinteresuotos bendradarbiauti, kad šio ekonomikos sektoriaus, kuris labai svarbus daugeliui regiono šalių, perspektyvos išliktų ilgalaikės ir pagerėtų.

Dėl galimybių pažymėtina, kad visame regione jūrų laivyba, ypač prekių plukdymas laivais, turi būti pagrindinis transporto strategijos klausimas. Turi būti atidaryta daug įvairių jūros kelių. Sąlygos plėtoti atsinaujinančiąją energiją, ypač saulės energiją, Viduržemio jūros regione yra pačios geriausios. Makroregioninėje strategijoje galima pateikti tinkamų sprendimų tokiems tikslams įgyvendinti ir vykdančią šią strategiją gali dalyvauti tokie partneriai kaip EIB.

Biologinė įvairovė Viduržemio jūros regione ypač gausi; jai taip pat kyla labai didelė grėsmė. Dėl pernelyg intensyvios žvejybos kyla pavojus žuvininkystės ištekliams. Viduržemio jūra uždara, joje vyksta labai intensyvi jūrų laivyba, o jos pakrantėse esančiose šalyse gyventojų skaičius – vienas labiausiai didėjančių (šis reiškinys itin akivaizdus dėl besilankančių turistų). Todėl jūros pakrančių ir jūros aplinka yra pagrindinis viso šio regiono rūpestis. Turi būti skatinama vykdyti suderintą į jūrą išmetamų atliekų tvarkymo politiką, išplečiant šiaurinių ir pietinių šalių vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą ir remiant kaimynystės politiką.

Iki 2020 m. ir vėliau Viduržemio jūros regionas Europai yra svarbiausias kaimyninis regionas, nes jame gyvena 500 mln. gyventojų, iš kurių vos trečdalis yra Europos Sąjungoje. Viduržemio jūros regionui dinamiškai vystantis, gali būti skatinama visa Europos ekonomika.

Europos Sąjungoje Viduržemio jūros regionas yra per mažai organizuotas. Pastebimi labai menki bendradarbiavimo ir tarpusavio ryšių palaikymo rezultatai. Uždaviniai, kuriuos turi spręsti Viduržemio jūros regiono politinės institucijos, galės būti daug geriau išspręsti visiems kartu aptariant klausimus ir įgyvendinant bendrą planą.

Ne Europos Sąjungoje gyvenančių Viduržemio jūros regiono pakrančių gyventojų gyvenimo lygis labai blogėja visais aspektais: ekonominiu, socialiniu, ekologiniu ir politiniu. Šios visuomenės privalo vystytis ir toks vystymasis naudingas Europai. Europa būtų saugesnė, tinkamiau kontroliuotų imigrantų srautus ir tiesiogiai dalyvautų augimo zonos veikloje, o tai darytų teigiamą įtaką jos pačios ekonomikos rezultatams. Taigi praėjusio pavasario įvykiai pietinėje Viduržemio jūros pakrantėje yra didelė paskata plėtoti naują aktyvią kaimynystės politiką. Šią politiką (bent jos dalį) įtraukus į makroregioninę strategiją, politikai galės būti suteikta konkreti teritorinė plotmė, kuria užtikrinamas didesnis veiksmingumas.

Viduržemio jūros regionui priklausančios Europos valstybės ir regionai turi pradėti glaudžiau bendradarbiauti ir suteikti galimybę bendradarbiauti visiems šio regiono, kuris labai svarbus Europos ateičiai, partneriams. Makroregioninė strategija – tai priemonė, kuriai turi būti teikiama pirmenybė siekiant šio tikslo.

19.3.2012

UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateiktas Regioninės plėtros komitetui

dėl ES makroregioninių strategijų raidos: šuo metu taikoma praktika ir ateities perspektyvos, ypač Viduržemio jūros regione (2011/2179(INI))

Nuomonės referentas: Nikolaos Salavrakos

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina makroregioninių strategijų koncepciją, kuria, remiantis esamų makroregionų patirtimi, galima paskatinti ES, susijusių valstybių narių, šalių kandidačių ir ES nepriklausančių šalių, regionų ir vietos valdžios institucijų sinergijos ir suderintos politikos plėtojimą, kad būtų skatinamas tvarus augimas, darbo vietų kūrimas, saugumas ir aplinkos apsauga rengiant teritorinio bendradarbiavimo projektus vietovėse, turinčiose bendrų geografijos, istorijos ir kultūros ypatybių, ir taip būtų sprendžiami bendri klausimai, nustatyti vykdant procesą „iš apačios į viršų“, ir išvengta atsitiktinių metodų bei nenuoseklumo; taip pat ragina siekti didesnės įvairių makroregioninių strategijų sąveikos poveikio;
2. prašo rasti ilgesnio laikotarpio makroregioninių strategijų finansavimo sprendimą įgyvendinant ES biudžetą, kad būtų finansuojami į sanglaudos politiką neįtraukti veiksmai, pvz., bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis; pažymi, kad patirtis įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją rodo, jog reikia užtikrinti pradines investicijas siekiant planuoti ir rengti projektus, kuriais būtų remiama ši strategija;
3. ragina Komisiją ir Tarybą atsižvelgti į ES makroregionines strategijas sprendžiant biudžeto paketą, pvz., sanglaudos ir struktūrinių fondų, mokslinių tyrimų ir plėtros ir, visų pirma, regionų bendradarbiavimo klausimus; be to, ragina Komisiją ir Tarybą įvertinti, ar norint užtikrinti sėkmingą makroregioninių strategijų įgyvendinimą reikia tiesiogiai jas finansuoti;
4. atsižvelgdamas į daugybę panašių ekonominių, socialinių ir aplinkos uždavinių, su kuriais

susiduria visi Viduržemio jūros regionai kaip su didele savo paveldo dalimi, pabrėžia, kad svarbu sukurti Viduržemio jūros makroregioną (vieno bendro regiono ar susijusių subregionų, kaip pvz., Adrijos ir Jonijos jūrų iniciatyvos, forma) siekiant spręsti pagrindinių sričių, kuriose sinergija, partnerystės ir regioninis bendradarbiavimas turėtų būti stiprinami, klausimus siekiant užtikrinti tvarų augimą Viduržemio jūros regione;

5. pabrėžia, kad Adrijos ir Jonijos jūrų makroregioninė strategija yra svarbus Vakarų Balkanų teritorijų susitaikymo veiksnys ir ją įgyvendinant gali būti padedama šioms šalims siekti narystės ES;
6. mano, kad siekiant įgyvendinti Viduržemio jūros šalių makroregioninę strategiją būtina remtis esamų regioninių institucijų patirtimi ir veikla ir siekti galimos sąveikos su jomis, ne tik su Viduržemio jūros šalių sąjunga, bet ir ypač su Europos investicijų banku bei Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja (ARLEM);
7. pabrėžia, kad sukūrus Viduržemio jūros šalių makroregioną galėtų būti užtikrinta, jog skirtingos ES programos dėl Viduržemio jūros regiono papildytų viena kitą ir kad esamas finansavimas būtų panaudojamas kuo veiksmingiau, taip pat galėtų būti sukurta reali pridėtinė vertė konkreitiems Sąjungos Viduržemio jūros regionui skirtiems projektams ir įtrauktos atitinkamos trečiosios šalys bei regionai strategijos nustatymo etapu, šiuo tikslu pasinaudojant kaimynystės ir partnerystės priemone, visada griežtai laikantis teisinės valstybės principo ir gerbiant žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratiją, skatinant, jeigu reikia, principą „parama pagal pažangą“;
8. pabrėžia, kad įgyvendinant pagrindinius Viduržemio jūros šalių makroregiono intervencijos klausimus dėmesys turėtų būti sutelktas į atitinkamus subregioninius bendradarbiavimo konkrečių projektų klausimais lygmenis ir turėtų būti atsižvelgiama į energijos tinklus, bendradarbiavimą mokslo srityje ir inovacijas, kultūrai skirtus tinklus, švietimą ir mokymą, turizmą, prekybą, aplinkosaugą, tvarų jūrų transportą, laivybos saugumą ir saugą, jūrų aplinkos apsaugą nuo taršos, peržvejojimą ir neteisėtą žvejybą sukuriant integruotą jūrinės veiklos duomenų teikimo ir stebėjimo sistemų tinklą, stiprinant gerą valdymą ir veiksmingą viešąjį administravimą, kad būtų skatinamas naujų darbo vietų kūrimas;
9. mano, kad svarbu, ypač po Arabų pavasario įvykių, jog naujasis makroregionas prisidėtų prie naujos strategijos su trečiosiomis šalimis apibrėžimo siekiant tinkamai valdyti imigracijos srautus ir užtikrinti didesnio judumo teikiamą abipusę naudą, ir svarbu parengti strategiją, įgyvendinamą su trečiosiomis šalimis, kuria būtų kovojama su skurdu, skatinamas užimtumas ir sąžininga prekyba, taigi būtų prisidedama prie makroregiono stabilumo;
10. ragina, kad šios strategijos vienas iš pagrindinių prioritetų būtų pietinių regiono šalių tarpusavio prekybos plėtojimas, regiono rinkų kūrimas ir jo šalių prekybos tarifų ir kliūčių mažinimas;

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	12.3.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 58 -: 1 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Sir Robert Atkins, Bastiaan Belder, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Mário David, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Adrian Severin, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin, Boris Zala
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Laima Liucija Andrikienė, Véronique De Keyser, Barbara Lochbihler, Monica Luisa Macovei, Carmen Romero López, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Hannes Swoboda, Indrek Tarand, Ivo Vajgl
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Philippe Boulland

7.3.2012

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Regioninės plėtros komitetui

dėl ES makroregioninių strategijų raidos: dabartinė praktika ir ateities perspektyvos, ypač Viduržemio jūros regione
(2011/2179(INI))

Nuomonės referentė: Malika Benarab-Attou

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pripažįsta, kad makroregionai – bendros istorijos ir kolektyvinės atminties, geografijos, klimato ir kultūros siejami telkiniai – yra tinkamas orientacinis pagrindas programų ir Europos finansavimo prioritetams nustatyti, ir todėl sutinka, kad pietinės Viduržemio jūros regiono dalies vystymasis neturi precedento, ir ES turi jį remti įgyvendindama naujas iniciatyvas;
2. mano, kad įgyvendinant Viduržemio jūros makroregioninę strategiją turi būti koordinuojamos esamos ES lėšos, pirmiausia skirtos kaimynystės, sanglaudos ir teritorinio bendradarbiavimo politikai siekiant įgyvendinti projektus, pagal kuriuos būtų sprendžiami bendro pobūdžio uždaviniai, pvz., susiję su Europos ir Viduržemio jūros regiono kultūros paveldo apsauga ir puoselėjimu; primena, kad norint spręsti šiuos uždavinius svarbi koordinuojama ir darni pietinių šalių kaimynystės politika ir tinkamas Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) finansuojamų kultūros projektų indėlis;
3. pabrėžia, kad makroregionai yra palanki aplinka įtraukti vietos politinėms ir nevyriausybinėms suinteresuotosioms šalims, kadangi juose puoselėjamas veiksmingų koordinavimo sistemų, kuriomis vadovaujantis lengviau taikyti principą „iš apačios į viršų“, vystymas siekiant užtikrinti prasmingą pilietinės visuomenės dalyvavimą politinių sprendimų priėmimo procese ir telkti esamas iniciatyvas ištekliams optimizuoti ir susijusiems veikėjams suburti;
4. ragina imtis plano, skirto Adrijos ir Jonijos jūrų makroregionui – teritorijai, kurioje, kaip laikoma, telkiamos tos pačios ekonominės, istorinės ir kultūrinės tikrovės siejamos valstybės narės ir Europai nepriklausančios šalys;

5. pažymi, kad žmonijos civilizacijos ir istorijos prasme Viduržemio jūros makroregionas gerokai didesnis negu nustatyta pagal griežtą geografinę apibrėžtį ir kad jam gali būti priskiriamos Atlanto vandenyno pakrantės šalys, pvz., Portugalija ir Marokas, ir kitų regionų, pvz., Juodosios jūros regiono šalys;
6. pabrėžia Viduržemio jūros regiono, kaip decentralizuotos bendradarbiavimo zonos, kuri peržengia griežtas geografines ribas, svarbą stiprinant tarpregioninį sprendimų priėmimą ir keičiantis gerąja praktika, ypač demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės, ekologijos, ekonominio vystymosi, ekologinio turizmo, taip pat kultūrinių, mokslinių tyrimų, švietimo, jaunimo ir sporto partnerysčių srityse; pabrėžia ypatingą švietimo – perėjimo prie demokratijos katalizatoriaus – svarbą;
7. mano, kad Viduržemio jūros makroregionas turi vystytis vadovaujantis tarptautiniais teisės aktais dėl ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių, pirmiausia atsižvelgiant į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo;
8. pabrėžia kūrybos ir kultūros pramonės svarbą ir mano, kad šis ekonomikos sektorius atliks vis didesnę vaidmenį skatinant regiono ekonominį augimą ir užimtumą; ragina ypatingą dėmesį skirti kultūros ir akademinėms mainų programų įgyvendinimui, taip pat kultūros ir stabilaus turizmo sąsajų stiprinimui;
9. mano, kad kultūrinis turizmas gali daryti ypatingą poveikį Viduržemio jūros regionui – ir ekonominiu požiūriu, ir kaip abipusio pažinimo ir kultūrų savitarpio supratimo veiksnys;
10. pabrėžia, kad Viduržemio jūros makroregionas prisidėtų prie kultūrų dialogo ir praturtintų bendrą Europos Sąjungos kultūros paveldą, mobilizuotų pilietinę visuomenę ir taip paskatintų nevyriausybinės organizacijos (NVO) ir Viduržemio jūros regiono tautas dalyvauti ES kultūros ir švietimo programose;
11. primena, kad demokratijai, taip pat socialiniam ir ekonominiam vystymuisi labai svarbus švietimas ir kad kovojant su jaunimo nedarbu svarbus profesinis lavinimas;
12. pabrėžia, jog atsižvelgiant į padėtį Viduržemio jūros makroregione ir į siekį motyvuoti jaunimą, ypač pietinėse šalyse, svarbu, kad būtų stiprinamas bendradarbiavimas jaunimo reikalų srityje skatinant įgyvendinti Europos programas ir užtikrinant sąveiką su Viduržemio jūros regiono jaunimo biuru;
13. pabrėžia, kad ypač daug dėmesio būtina skirti jauniems žmonėms, kadangi jie bus naujos kartos pagrindas ir darys didžiausią įtaką tam, kaip jų atitinkamos šalys pasitiks ateitį;
14. pabrėžia, kad bendradarbiavimas garso ir vaizdo sektoriuje gali atlikti svarbų vaidmenį perduodant demokratines vertybes visose makroregiono šalyse;
15. kad būtų galima skatinti mainų programas, dinamiškus mokslinius tyrimus, naujoves ir mokymąsi visą gyvenimą, rekomenduoja ateityje Viduržemio jūros makroregione kurti aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijų tinklus ir vystyti šio regiono švietimo infrastruktūrą, taip pat pašalinti studentų, mokymuose dalyvaujančių asmenų, jaunų savanorių, mokytojų, instruktorių, mokslininkų ir administracijos darbuotojų judėjimo

kliūtis; pabrėžia, kad būtina gerinti mokymo ir mokslinių tyrimų kokybę šiems tinklams priklausančiose įstaigose adekvačiai finansuojant ir remiant programas „Tempus“ ir „Erasmus Mundus“, ypač atsižvelgiant į tai, kad Viduržemio jūros regione nedaug kas naudojami programa „Erasmus Mundus“;

16. mano, kad menininkų ir meno kūrinių judumas Europos ir Viduržemio jūros regiono zonoje trikdomas dėl daugybės kliūčių, kurios įvairiuose regionuose ir šalyse skiriasi ir kurios susijusios ne tik su sunkumais gaunant vizas, bet ir su nepakankamu menininkų statusu ir sąlygomis, su kuriomis jie susiduria kaip meno kūrinių kūrėjai, ypač pietinėse šalyse; mano, kad Viduržemio jūros makroregionas pasitarnautų skatinant abišali menininkų statuso pripažinimą, būtų sudarytos galimybės, kurios teigiamai paveiktų judumą, ir optimizuotas mokymo programų naudojimas, ryšių mezgimas ir laisvas kultūros veikėjų, menininkų ir meno kūrinių judėjimas;
17. ragina per kitą programavimo laikotarpį įgyvendinti Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Erasmus“, kuri būtų skirta skatinti tarptautiniam abipus Viduržemio jūros esančių šalių studentų judumui, taip pat Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Leonardo da Vinci“ jaunimui, pageidaujantiems pagal makroregioninę strategiją įgyti profesinį išsilavinimą užsienyje;
18. pabrėžia, kad būtina tvirtinti priemones, skirtas kovoti su vis labiau įsigalinčia šio regiono protų nutekėjimo tendencija;
19. ragina maksimaliai išnaudoti Viduržemio jūros regiono istorinę, kultūrinę ir kalbų įvairovę, kuri yra naujovių šaltinis, skatinantis kultūros ir kūrybos pramonę ir turizmo sektorių; ragina skatinti ir remti muziejų ir kultūros įstaigų bendradarbiavimą;
20. primena, kad Viduržemio jūrą supančiose šalyse ypač domimasi Europos kinu bei garso ir vaizdo produkcija ir kad tai toliau daro didelę įtaką kultūrų dialogui šiame regione – tai dalis dabartinio demokratinų pokyčių šiose visuomenėse etapo;
21. siūlo labiau bendradarbiauti ir stiprinti prekybą su trečiosiomis šalimis siekiant pagerinti Europos produkcijos padėtį pasaulinėje rinkoje, ypač Viduržemio jūros regione, ir taip skatinti kultūros mainus ir imtis naujų iniciatyvų, kurios būtų skirtos skatinti Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių dialogui ir demokratijos pažangai visame regione, pirmiausia atsižvelgiant į įsipareigojimus, prisiimtus per Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių kino konferenciją.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	29.2.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 23 -: 2 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Emil Stoyanov, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trūpel, Gianni Vattimo, Marie-Christine Vergiat, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Heinz K. Becker, Seán Kelly, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou, Olga Sehnalová, Rui Tavares
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Miguel Angel Martínez Martínez

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	21.6.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 40 -: 2 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	François Alfonsi, Catherine Bearder, Jean-Paul Besset, Victor Boștinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Nikos Chrysogelos, Ryszard Czarnecki, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Brice Hortefeux, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Vladimír Maňka, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Jan Olbrycht, Markus Pieper, Monika Smolková, Ewald Stadler, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Antonello Antinoro, Pat the Cope Gallagher, Jens Geier, Lena Kolarska-Bobińska, James Nicholson, Ivari Padar, Vilja Savisaar-Toomast, Elisabeth Schroedter, Czesław Adam Siekierski, Patrice Tirolien